

עלון שבועי נחלת שדה

חידושי תורה בדרך הדרוש
והאגדה על פרשת השבוע

מאת מחבר סדרת הספרים "נחלת שדה" על התורה והמועדים

503 פּוּבְּלִישׁוֹן יִיאַלְפִיוֹן
לתגובות/הערות/דרשות והרצאות ניתן לפנות לטלפון – 050-4145482,
ניתן לקבל את העלון במייל etayba1@gmail.com

הנושא: נרות שבת כסגולה לילדים

לפיכך החלה האשה הצדקנית להיות לעזר ולסיוע במצוה רבתי זו של חלוקת נרות לכבוד שבת קודש. ובכל ערב שבת מתרוצצת היא בבית חולים 'הדסה' הענק, על פני כל הקומות והמחלקות בחלוקת נרות שבת בתוספת מטעמים טובים ונעימים לגוף ולנשמה, ולסייע ולעזור לנשים החולות בכל הנצרך להם לקראת שבת מלכתא!

והנה לא חלפה תקופה ארוכה מאז שהחלה בקיום אותה סגולה, וכמובן בצירוף תפילות רבות ויקרות ממעמקי לב ונפש, התקבלה תפילתם. וזכו לאחר ח"י שנות נישואים שנולדו להם תאומים בריאים ושלמים בחן וחסד, והביאו לביתם בחסדי הש"ת הרבה אור נחת ושמחה, לאורך ימים ושנים טובות, אמן.

וצריך להבין, מהו הסוד שבזכות נרות שבת זכו לילדים?

האלשיך הקדוש זת"ב כותב בתחילת הפרשה בענין המנורה: "כי כמו שיש מנורה בשבעה נרות במשכן התחתון, כך יש בדרך רוחני במשכן העליון שזה דוגמתו... נמצא כי שבעה נרות שהיה מדליק אהרן מול פניהם, הוא לעומת המנורה העליונה שבמשכן ההוא הרוחנית". ע"כ.

וכך כתב רבינו בחיי (בפרשתינו ח', ב') וז"ל: ועל דרך הקבלה הכתוב נכון וברור כפשוטו, והוא מדבר במנורה של מעלה, ופירוש "אל מול" יאמר כנגד המנורה של מעלה שהן שבע ספירות בחכמה יאירו שבעת הנרות של מטה, וזהו לפי דעתי סוד הלשון שהוציא ההדלקה בלשון עליה – "בהעלותך את הנרות", ואמר "העלה נרותיה" ואמר "ובהעלות אהרן את הנרות" (שמות ל, ח), "ויעל הנרות לפני ה'" (שם מ, כה), וזהו שתמצא במנורת זכריה (זכריה ד', ב') "ושבעה נרותיה עליה שבעה", שפירושו על הדרך הזה, ושבעה נרותיה עליה כנגד שבעה של מעלה, ואחר כך "ושבעה מוצקות לנרות אשר על ראשה".

כלומר, הקשר בין המנורה העליונה למנורה התחתונה נראה אל הנביא זכריה עליו השלום, כפי שאמר (ד', ב') "וַיֹּאמֶר אֵלַי מָה אַתָּה רֹאֶה וְאָמַר רְאִיתִי וְהִנֵּה מְנוֹרַת זָהָב פְּלֶה וְגִלָּה עַל רֵאשֵׁה וְשִׁבְעָה גִרְתֵּיהָ עָלֶיהָ שִׁבְעָה וְשִׁבְעָה מוֹצְקוֹת לְנֹרֹת אֲשֶׁר עַל רֵאשֵׁה", "שִׁבְעָה וְשִׁבְעָה מוֹצְקוֹת" – חזר פעמיים על התיבה

מסופר על זוג בעיה"ק ירושלים שהיו נשואים קרוב לשמונה עשרה שנה ולא היה להם ילדים, ובכל זאת תמיד היתה שמחה על פניהם, ותמיד היו מכניסים אורחים.

כששאלו את הבעל כיצד יכול הוא להיות בשמחה למרות מצבו ועוד למשוך את אשתו אחריו. השיב: 'את שמחתי כשלעצמי ניתן להבין בפשטות, שכן אדרבה, ככל שהאדם מתחזק יותר לקבל הנהגת הש"ת עימו, באמונה שלמה ותמימה וביטחון מלא בחסדו וטובו יתברך, יותר הוא מתמלא שמחה ושלווה, בכל עת ובכל מצב שהוא!'

'ובאשר לזוגתי תחיה, הנה הסברתי לה שכל עיקרו של המושג 'ילדים' הוא מעין לוקסוס... ואין זה ממש דבר הכרחי בחיים, שאי אפשר לחיות בעולם בלעדיו. שכן אילו היה זה דבר חיוני והכרחי הרי בוודאי היה הקב"ה נותן את זה לכולם, כמו שאין איש בעולם שאין הקב"ה מספק לו אוויר לנשימה, משום שאי אפשר לחיות בלעדיו. – אלא שלאחד חסר ממון, ולשני חסר דירה, לשלישי חסר כבוד, ולנו חסר ילדים...'

בכך שכנע הבעל את אשתו, שאינה צריכה להתעצב כל היום ח"ו, וללכת קדורנית קרובה אל הייאוש רח"ל, שהוא אם כל חטאת! כי אם למצוא דרכים אחרות כיצד להשפיע בעולם בריבוי טובה וברכה. ומאז החלו להתנדב בהרבה ענייני מצוות וגמילות חסדים, בעזרה לגלמודים ומסכנים וכיוצא, והיא עם בעלה מלאים עשייה ושמחה של מצוה תדיר.

והנה לאחר שנים רבות, נודע להם מסגולה בדוקה להתברך בבנים טובים, והיא במצוות נרות שבת קודש, בחלוקה וסיוע בקיום מצוה זו לנשים המתקשות בקיום האי מצוה רבתא דשבתא.

כאשר רמזו כבר בש"ס פרק במה מדליקין (שבת כג:): "אמר רב הונא, הרגיל בנר הויין ליה בנים תלמידי חכמים". ובפירוש רבינו המאירי ז"ל על אתר: "יהא לבו סמוך שאין השם מקפח שכר כל בריה, ושמידתו לשלם מידה כנגד מידה. דרך הערה אמרו, 'הרגיל בנר' דרך חיבוב מצוה, ובהערה מפורסמת, הויין לו בנים תלמידי חכמים" ע"כ.

"שִׁבְעָה" לפי שראה את שבעה הנרות העליונים מוצקות בשבעה הנרות התחתונים, ומקושרים ביניהם

כתב הגאון רבי אברהם פלאגי זת"ב בספרו 'וישכם אברהם' (על התהלים מזמור יח בשם פרקי היכלות לר' ישמעאל כהן גדול) על הפסוק "כִּי אֶתָּה תִּתָּרֵץ גִּי' אֱלֹהֵי יִגְיָה חֶשְׁפִּי": כאשר נולד איזה תינוק מישראל מתקנים לו בְּשִׁמְיָם נשמה מאיזה נר' רוחני דולק שמתווסף למנורה העליונה, והנשמה למטה שואבת חיים מאותו 'הנר' הקבוע לה שם כל ימי חיותה על האדמה. וכשיגיע העת שיכבה הנר של אותה הנשמה למעלה, אזי ימות גם האדם למטה. ועל כך נאמר "נֵר ה' נִשְׁמַת אָדָם" (משלי כ, כז) כלומר שאותו הנר שמאיר לו למעלה הוא הנשמה של האדם למטה.

וזה מה שביקש דוד המלך "כִּי אֶתָּה תִּתָּרֵץ גִּי' ה' אֱלֹהֵי יִגְיָה חֶשְׁפִּי" (תהלים י"ח, כ"ט) כלומר אתה תאיר את נשמת השואבת חיים מאותו 'הנר' של מעלה. ועל ידי שאני מתמיד בתורה ובמצוות שנקראו "נֵר" ו"אור" שנאמר "כִּי נֵר מִצְוָה וְתוֹרָה אֹר" (משלי ו, כג) מובטחני שה' יגִי' חֶשְׁפִּי" כלומר שתהיה נשמת זכה וברה שואבת חיים מנר העליון בהתמדה גדולה.

לכן כשנולד משה רבינו התמלא הבית אורה, כי משה היה שקול כנגד כל ישראל ונמצאו בתוך גופו 'נרות' כנגד כולם, ומחמת ריבוי האורות התמלא הבית אורה בצאתו מרחם אמו.

לפי זה, בימינו שאין את מנורת בית המקדש, נרות השבת מחליפות את מנורת בית המקדש, ממילא על ידי שהאשה מהדרת בהדלקת נרות שבת כאן למטה, מדליקה בזה נרות שם במנורה העליונה למעלה, וממילא יכולה להמשיך נשמות חדשות שישאבו חיים מאיזה נר רוחני שנמצא שם במנורה העליונה ולזכות לילדים.

***

תורה מתוך קדושה

איתא בילקוט ראובני (פרשת יתרו אות נ') בשם המדרש, שבשעת מתן תורה נעקר הר המוריה ובא למדבר סיני, כדי שתיתן תורה על מקום המעולה הזה. ופירשו, שבא הר המוריה על הר סיני, ועל שניהם ניתנה תורה (עי' ישמח משה פרשת וירא, בפסוק "ויאמר יצחק אל אברהם"; וע'ע' שו"ת דברי יציב חלק חושן משפט סימן צ"ב אות י"ג). וראוי ליתן טעם לנס זה, דבוודאי לא עבד קוב"ה ניסא למגני.

ונראה לבאר על פי מה שכתב הר"ק רבי צבי אלימלך מדינוב זי"ע בספרו מגיד תעלומה (תחילת מסכת ברכות) לבאר מדוע פתח רבינו הקדוש את המשניות 'מאימתי קורין את שמע בערבין משעה שהכהנים נכנסים לאכול בתרומתן', ופירש רש"י, כהנים שנטמאו וטבלו והעריב שמשן והגיע עתם לאכול בתרומה. ושואלת על כך הגמרא, מכדי כהנים אימת קאכלי תרומה משעת צאת הכוכבים, ליתני משעת צאת הכוכבים? ומתרצת, מילתא אגב אורחא קמ"ל, כהנים מאימת קאכלי תרומה משעת צאת הכוכבים, והא קמ"ל דכפרה לא מעכבא.

ומבואר בכתבי האריז"ל (שער היחודים פ"ו, יחוד ה) ובספרי המקובלים (ראשית חכמה, שער התשובה פ"ב) דכל התורה ומצוות שהאדם עוסק בעודו רשע רח"ל מוסיף כח בסטרא אחרא, ועל זה הזהיר הנביא (ירמיה ד', ג'): "נִירו לְכֶם נֵר וְאֵל תִּזְרְעוּ אֶל קוֹצִים" (ראה באר היטב סי' תקע"א סק"א, דרך פקודין בהקדמה. בני יששכר

והנה אדם אין צדיק בארץ אשר יעשה טוב ולא יחטא, מעתה יעלה על דעת האדם שיתבטל מתורה ומצוות עד כי יתקן לגמרי את אשר עיות ע"י תעניות וסיגופים והרי דבר זה אי אפשר לומר, אלא שברוב רחמיו ית"ש מועיל בזה הרהורי תשובה וקבלה טובה על להבא.

אלא שיש עוונות שאין להם כפרה בתשובה לבד, אלא תשובה ויוה"כ ויסורין כנודע בארבעה חילוקי כפרה שהיה רבי ישמעאל דורש (וימא פ:), וכן עוון חילול השם החמור. וכי בינתיים לא ילמד!?

לכך פתח התנא ותלה זמן קריאת שמע בשעה שהכהנים נכנסין לאכול בתרומתן, דכהנים מותרים לאכול תרומה הגם שעדיין לא הביאו כפרתן, והיינו אע"פ דאכילת תרומה מצוה היא כמ"ש רבי טרפון (פסחים עב:). עבודה עבדתי, והעובד עבודה זו בטומאה חייב מיתה בידי שמים (רמב"ם הלכות תרומות פרק ז' הלכה א.). הרי שכמו שאצל הכהן שעדיין לא האיר היום, אין הכפרה מעכבת אכילת התרומה, אלא די בזה שקיבל על עצמו להיטהר, אף לענין לימוד התורה די בזה שקיבל על עצמו להיטיב את מעשיו ועשה תשובה, אף שעדיין לא זכה לכפרה, יכול הוא כבר לעסוק בתורה.

ובספרו בני יששכר (מאמרי חדש תשרי, מאמר ד אות ל"ח) כתב: והנראה עפ"י מה שכתבו המקובלים שכל התורה ומצוות שהאדם עוסק בעודו רשע המה לא לרצון ואדרבא וכו', וכמו שאמר הנביא (ירמיה ד', ג'): "נִירו לְכֶם נֵר וְאֵל תִּזְרְעוּ אֶל קוֹצִים", ולפי"ז מה יעשה האדם קודם שישבו וקודם שקיבל ארבעה חילוקי כפרה, וכי סלקא דעתך שיתבטל מן תורה ומצוות, אבל הסגולה לזה תשובה גרידתא בכל זמן ועידן קודם שיעסוק באיזה מצוה ותורה, ואם תאמר הרי תשובה גרידתא לא מהני רק לביטול מצות עשה? הנה הסגולה היא מקריאת שמע במסירות הנפש בצירוף התשובה... יעו"ש כל דבריו.

לפי זה יש לתת טעם מדוע הקב"ה עקר את הר המוריה והניחו על גבי הר סיני בעת מתן תורה, כי אם יחשוב האדם שאינו ראוי ללמוד תורה מחמת גודל עוונותיו, הרי שילמד מהר המוריה בו נעקד יצחק אבינו במסירות נפש, שדי בתשובה עם מסירות נפש וכבר הוא ראוי לקבל את התורה הקדושה.

ומטעם זה בספרים הקדושים דיברו הרבה מענין התשובה לפני לימוד התורה. ונעתיק בס"ד קצת מהם. בספר מאור ושמש (ריש פרשת משפטים) כתב וז"ל: וצריך האדם לפשפש במעשיו היטב ולהרהר בתשובה קודם הלימוד ולא כמצות אנשים מלומדה, רק שישבר את לבו על מעשיו בעת עומדו להתפלל או ללמוד ולקבל עליו לבל יחזור עוד עליהם. כמו שהיה מרגלא בפומיה של אדמו"ר הרב הקדוש רבינו יעקב יצחק הלוי זצוק"ל מק"ק לובלין על הפסוק "ולרשע אמר אלהים מה לך לספר חוקי", שזה קאי על מי שלומד תורה ואינו עוזב את דרכיו הרעים ואינו מהרהר עליהם בתשובה קודם הלימוד, ועל ידי שעושה תשובה קודם הלימוד הוא לומד באימה ויראה ברתת וזיע. עכ"ל.

ובספה"ק באר מים חיים (פרשת בראשית בפסוק כצלמנו כדמותנו) כתב: ועל כן כתבו חכמי האמת שצריך להתוודות על חטאיו ולחזור בתשובה לפני בוראו קודם לימוד התורה, ואז על ידי התשובה הראויה אם הוא באמת לאמיתו, יטהר גופו ונפשו מעט שיהיה ראוי לבוא לפני המלך ברחימו ודחילו סגי. עכ"ל.

צדקותיו אשר עשה, תכלה היריעה מהכיל, אחת אשר אזכיר,
מיום עמדו על דעתו לא הסתכל מחוץ לד' אמותיו'. (מובא בספר שר
התורה עמוד 659).

סגולת פרשת בהעלותך:

מובא בספר אמרי פנחס (קאריץ אות ק"ד): ... זה
שמעתי כבר, ולא שמעתי בדיוק, שאמר בשם ר' שמואל
ווארחיווקער בסגנון זה: בכל פרשת בהעלותך מתעורר
אור מאיר או מתגלה אור הגנוז, ושהראה ר' שמואל
בזוהר, בכל מאמר שעל פרשת בהעלותך שבכל אחד
מרומז אור הגנוז, והוא נ"י אמר שאינו זוכר כלום. ע"כ.
וכידוע הרה"ק רמ"מ מלעלוב זי"ע התמיד במשך
ארבעים שנה רצוף לעלות למירון בשבת זו, ואף כשהיה
המצב הביטחוני קשה, וכן כשהיה חולה ומרותק
למיטתו המשיך במנהג זה במסירות נפש.

כשהראו לרבי את דברי הזוה"ק באידרא רבא, המקשר
את החוט המשולש בין קדושת פרשת בהעלותך והתנא
האלקי הרשב"י, וכמו"כ הראוהו לדברי הרה"ק ר"פ
מקאריץ בספרו מדרש פנחס, האומר שבכל שבת פרשת
בהעלותך מתעורר אור מאיר או מתגלה אור הגנוז,
שהראה רשב"י בזוהר הקדוש, הגיב על כך האדמו"ר
מלעלוב זצ"ל ואמר: כשעשיתי זאת לא ידעתי את כל
העניינים האלה, אך כאשר יהודי עושה מעשה באמת,
מוצאים לזה אח"כ מקור (משה איש האלקים פל"ז).

כמו כן האדמו"ר ר' מרדכי מלכוביץ זצ"ל היה נוהג
כשהלך לטבול במקוה ערש"ק פרשת בהעלותך, היו
מזמרים אחריו בכלי זמר, ואמר הטעם: משום דכתיב
בפרשה זו "כי ה' דיבר טוב על ישראל" (ומפרש שם
שטוב היינו אור הגנוז).

כתב בספה"ק תורת אמת (לובלין פרשת בהעלותך):
השבת הזו המקור והשורש של הרפואה, כי נזכר
בסדרה זו תפילת משה רבינו ע"ה על מרים: "אל נא רפא
נא לה". והנה לא מצינו בכל התורה שמשה רבינו יתפלל
על איזה פרט נפש, רק עבור כל הכלל ישראל, זולת בכאן
שהתפלל על מרים, אמנם גם בכאן הועילה תפילתו על
כל הכלל ישראל לדורי דורות, כידוע שנקרא עבור זה
רעיא מהימנא' כרועה נאמן שמשגיח בעין חמלתו על כל
פרט, והיינו כידוע שהבאר היה בזכות מרים, והיינו
השורש והמקור של הכלל וכאשר התפלל משה רבינו
ע"ה על המקור שיתרפא, ממילא הועילה תפילתו על
הכלל כולו, להיות נפתח מזה מקור הרפואה, וכדאיתא
במדרשים על מי שטבל ונזדמן לפניו בארה של מרים
מיד נתרפא, והיות מפני שהוא מקור הרפואה של
העולם. ע"כ.

וכך היה דרך כל הצדיקים שמחמת שידעו עד היכן מגיע
קדושת התורה, היו קובעים בעצמם סדר תשובה לפני שהלכו
ללמוד תורה, וכל שכן לפני שהלכו ללמד תורה לאחרים. ועי"ז
זכו שתורתם היתה מאירה להם ומאירה לתלמידים ומאירה
לעולם לדורות שאח"כ, מכח מה שהשיגו בתורה על ידי טהרתם
מן העוונות ומכח מה שהשיגו על ידי שקידשו את עצמם.

כן מסופר על בעל הקצות החושן זצ"ל שאור תורתו מאיר
בעוצמה אדירה ונוראה עד היום הזה, שהסיבה שזכה לזה הוא
בגלל קדושתו ובגלל התשובה שהיה עושה לפני שהיה הולך
ללמד את דברי תורתו לאחרים.

כך מובא בספר שר התורה (תולדות הגה"ק מטשעבין זצ"ל עמוד
57) וז"ל: כשהיה מדבר רבינו הגאון מטשעבין זצ"ל אודות הגאון
בעל קצות החושן היה מדבר בחרדת קודש על גאון עוזו וקדושת
תורתו, והיה רגיל בפיו לספר בשם הגה"ק בעל הדברי חיים
מצאנז זצ"ל, שהיה מספר מדוע זכה בעל הקצות החושן שספרו
התפשט כל כך והפך ללחם חוקם של כל עמלי התורה. ואמר
הדברי חיים, ששמע מתלמידו של בעל הקצות החושן, שבתקופה
שלמד אצלו שם אל לבו שבכל יום לפני השיעור היה רבו יורד
למרתף בית המדרש וסוגר את עצמו, וכעבור זמן היה יוצא לומר
את השיעור והשתוקק מאוד לדעת מה עושה רבו במרתף
והחליט להתחבא שם וכך עשה. וכשהגיע בעל הקצוה"ח למרתף
סגר את הדלת בעדו והתחיל לומר את הפסוק בתהלים (נ', ט"ז)
"ולרשע אמר אלהים מה לך לספר חוקי", וכך חזר שוב ושוב על
הפסוק במשך חצי שעה בפישוט ידים ורגלים ובבכיות גדולות
ורק אז יצא לומר את השיעור מתוך הרהורי תשובה. עכ"ל.

ומסופר על הגה"ק בעל הדברי חיים מצאנז זצ"ל שפעם בא
אליו יהודי אחד תלמיד חכם ושאל אותו, איך אפשר להגיע
ולחשיג גאונות כמו הרשב"א? השיב לו בעל הדברי חיים: אם
רצונך להיות גאון כמו הרשב"א לא די שתלמד בהתמדה, תשאל
קודם היכן לוקחים את הקדושה של הרשב"א. כי רק עם
הקדושה הנוראה שלו זכה לגאונות שלו.

והדבר הזה הוא פשוט וידוע שכל גדולי ישראל האמיתיים
היו מופלגים מאוד בהנהגות של קדושה והנהגות של טהרה,
מלבד התמדתם העצומה בתורה, ולכן זכו שיתקבלו דבריהם
בישראל כי מצד גאונותם לבד לא היה מספיק שיתקבלו דברי
תורתם לדורות.

וכן כותב הגר"ח קניבסקי זצוק"ל בספר אורחות יושר בשם
ספר אחד, שכל הספרים שהתקבלו בכלל ישראל הדבר פשוט
וברור שמחבריהם היו זהירים בטבילת עזרא, אע"פ שע"פ הלכה
זה לא חובה ואילולי שהיו זהירין בטבילה לא היו דבריהם
מתקבלים בכלל ישראל.

סיפר הגאון מטשעבין על גודל שמירת העיניים של בעל
המנחת חינוך הגאון ר' יוסף באב"ד רבה של טארנפול, שהיה
נזהר מאוד שלא להביט בכל דבר אסור, ובביתו היה לו חדר
פנימי וכל מי שרצה להיכנס אליו לחדר זה, היה צריך בתחילה
לנקוב את שמו, ואם הכירו היה מרים אליו את עינו ומסתכל
בו, ואם לא הכירו לא היה מביט בו, אלא היה מדבר עמו מבלי
לראותו מגודל זהירותו שלא להסתכל בפני אדם רשע.

וכן מסופר על הגאון הנ"ל בעל המנחת חינוך שלא היה
מסתכל מחוץ לד' אמותיו וז"ל הספר שואל ומשיב בהספדו על
בעל המנחת חינוך (שר"מ עמוד מ"ה), 'אם אמרתי אספרה כל